

HARIDUSMINISTEERIUMI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telef. 453-49

Nr. 4.

11. märtsil 1939.

Nr. 4.

Vabariigi Presidendi tänuavaldus õppejõududele, kultuur-, noorsoo- ja haridustegelastele, õpilastele, noortele ja lastevanematele.

Haridusmin. Noorsoo ja Vabahariduse Osakonna, Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939. a. 28. veebruari ringkiri nr. 6211 rahvatantsude õpetamise ja propageerimise asjas.

Muudatused rahvamajade võrgus.

Avalikkudele raamatukogudele ja koolide õpilasraamatukogudele soovitatud raamatute nimestik.

Vabariigi Presidendi tänuavaldus õppejõududele, kultuur-, noorsoo- ja haridustegelastele, õpilastele, noortele ja lastevanematele.

Eesti Vabariigi Iseseisvuse 21. aastapäeva ja Vabariigi Presidendi 65. a. sünnipäeva puhul on õppejõud, kultuur-, noorsoo- ja haridustegelased, õpilased, noored ja lastevanemad õppeasutiste ja organisatsioonide kaudu ja ka otseselt kõigist kodumaa kohtadest tervitanud Vabariigi Presidendi Vabariigi aastapäeva puhul ja õnnitlenud teda tähtpäeva puhul tema isiklikus elus ning saatnud temale parimaid ja südamlikemaid õnnesoove. Neis tervitustes ja õnnitlustes on avaldatud Vabariigi Presidendile suurimat lugupidamist ja sügavaimat austust, tänatud teda Eesti Vabariigi eduka juhtimise ja rahva elu õnneliku edendamise eest ning soovitud temale palju jõudu riigielu edaspidiseks juhtimiseks meie kalli kodumaa õitsenguks ja head tervist ning palju õnne isiklikus elus.

Vabariigi Presidendi nimel teatan kõigile tervitajaile ja õnnesoo-vijaile, et Vabariigi President tänab Teid tervituste ja õnnitluste eest. Vabariigi Presidendile on neis tervitustes avaldunud õpilaste ja noorte palav isamaa-armastus ja töö rõõm ning kõikide suur töötahe ühistes sihtides. Vabariigi President on suure huviga lugenud õpilaste ja noorte tervitusi ja õnnitlusi; neis on olnud palju ilusaid mõtteid ja südamesoojust, palju õilsat ja meeldivat.

Palun õppeasutiste juhatajaid edasi anda Vabariigi Presidendi tänu tervituste ja õnnitluste eest õpetajaile, kultuur-, noorsoo- ja haridustegelastele, õpilastele, noortele ja lastevanematele.

Tallinnas, 2. märtsil 1939.

A. Jaakson,
Haridusminister.

AMETLIK OSA.

Haridusministeeriumi Noorsoo ja Vabahariduse Osakonna, Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939. a. 28. veebruari ringkiri nr. 6211 maa- ja linnakoolivalitsustele, koolide inspektoritele, noortekomiteedele, üleriigiliste noorsoo-organisatsioonide keskorganeile, koolide juhatajatele ja Noorte Spordiliidu ringkonna-nõunikele, õpilastele ja teistele noortele rahvatantsude õpetamise ja propageerimise asjas.

Ühenduses rahvakunsti üldise viljelemisega on tõusnud tarvidus intensiivsemat propagandat alustada ka rahvatantsu kui kooli õppekavas ettenähtud aine alal. Riikliku Propaganda Talituse juures asuv Rahvatantsu Komitee on seadnud aktsiooni üheks eesmärgiks viia mõned sobivad rahvatantsud üldtantsitavaina seltskondlike tantsude hulka. Selleks on välja valitud kolm rahvatantsu: viru valts, jooksupolka ja jämaja labajalg.

Aktsiooni tõhustamiseks oleks soovitav, et iga kooli võimlemisõpetaja, kui see vähegi võimalik, osa võtaks praegu ülemaa 2 Eesti Mängudega seoses korraldatavast kursusest, kus neid kolme tantsu õpetatakse. Edasi oleks vajalik, et veel käesoleva ja ka järgneva kooliaasta kestel kõigis keskkooles, gümnaasiumes ja kutsekooles teostatakse nimetatud kolme rahvatantsu õpetamine kas erilistel tantsukursustel või võimlemistundides. Ka peaks iga algkool, kui temas üks õpetaja neid tantse ise hästi oskab, püüdma jõudu mööda 6. kl. õpilastele need kätte õpetada.

Samuti on soovitav, et noorsoo-organisatsioonid õpetaksid neid tantse noortele.

Koolide ja noorsoo-organisatsioonide pidude ja koosviibimiste kavasse tuleks need tantsud võtta seltskonna- kui ka ettekandetantsudena. Ühtlasi aga ei tohiks ettekandetantsudena unustada teisigi rahvatantse.

Nimetatud kolme rahvatantsu kirjeldused leiduvad ajakirjades „Eesti Kool“ 1939 a. nr. 2 ja „Eesti Noorus“ 1939. a. nr. 2. Neis ajakirjades on ilmunud ka noodid viru valtsi ja jooksupolka muusikaks.

Viru valtsi ja jooksupolka kirjeldused ja noodid muusikaks on ilmunud ka ajakirjades „Tõusev Noorus“ 1939. a. nr. 2, „Arenge“ 1939. a. nr. 2 ja „Kaitse Kodu“ 1939. a. nr. 3/4.

Loodetavasti avaldavad märgitud ajakirjad oma järgmises numbris ka jämaja labajala kirjelduse ja noodid muusikaks.

Peale selle on nimetatud kolme rahvatantsu noodid klaverile, hinnaga 50 senti eksemplar, saadaval Eesti Lauljate Liidult (Tallinn, Lai 11). Eesti Lauljate Liidu väljaandel on ilmunas tähendatud tantsude viisid seatuina ka puhkpillide- ja tantsuorkestrile. Jämaja labajala viulinoovid leiduvad ajakirjas „Eesti Noorus“ 1937. a. nr. 12.

Ulatuslikum valik rahvatantse ühes kirjeldustega ja viisidega leidub R. Põldmäe — H. Tampere raamatus „Valimik Eesti rahvatantse“. Raamat on ilmunud a. 1938 Eesti Rahvaluule Arhiivi kirjastusel.

Noorsoo ja Vabahariduse Osakonna direktor J. Vellerind.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.

Kutseoskuse Osakonna abidirektor Joh. Kiivet.

Muudatused rahvamajade võrgus.

Rahvamajade Seaduse (SK VI 1938, 1, 19) § 13 alusel on Haridusministri poolt kokkuleppel Põllutööministriga 18. veebr. 1939. a. kinnitatud järgmised muudatused rahvamajade võrgus:

Pärnumaal:

54) Karksi „Ivakivi“ rahvamaja ringkonna kaotamine ja selle liitmine Karksi Nuia rahvamaja ringkonnaga;

64) Enge-Uduvere rahvamaja ringkonna, tegevuspiirkonnaga Enge vald, Enge ja Pööravere 6-kl. algkoolide ringkonnad, loomine.

Tallinnas, 2. märtsil 1939. a. Nr. 635.

Direktor J. Vellerind.

Noortesekretär F. Roose.

Kinnitan ja teen avalikkude raamatukogude võrku kuuluvatele raamatukogudele kohustuslikuks uute raamatute muretsemise käesoleva nimestiku järgi, välja arvatud lastekirjandus (9 liik), Avalikkude raamatukogude seaduse (SK VI 1938, 1, 18) § 9¹ põhjal.

Tallinnas, 7. märtsil 1939. Nr. 644.

A. Jaakson
Haridusminister.

Avalikkudele raamatukogudele ja koolide õpilasraamatukogudele soovitatud raamatute nimestik.

XIX.

Koostanud Haridusministeeriumi Raamatukogude Komisjon.

Liik nr. 0.

Ilukirjandus.

1. **Antson, Aleksander.** Sina ei pea mitte himustama. Romaan. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 457 lk. Hind 4 kr. 25 s. II.
- *2. **Duun, Olav.** Juviklased. I—III köide. Romaan. Norra keelest tõlkinud A. Hanko. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 423+385 +444 lk. Hind 12 kr. (Sarjast Põhjamaade romaanid). II. — K IV.
- *3. **Feuchtwanger, Lion.** Inetu hertsoginna. Romaan. Saksa keelest tõlkinud O. Kangilaski. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938, 215 lk. Hind 1 kr. II. — K IV.
- *4. **Gailit, August.** Karge meri. Romaan. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 330 lk. Hind 3 kr. 75 s. I. — K III.
- *5. **Galsworthy, John.** Patriits. Romaan. Inglise keelest tõlkinud M. Sillaots, 1938. 336 lk. Hind 3 kr. 75 s. II. — K V.

- *6. **Hall Öökull** (Wa-Sha-Quon-Asin) Suur-Väike ja Päris-Väike. Kuidas Sajo ja ta vend kahe koprapojaga truus sõpruses elasid. Inglise keelest tõlgitud. Nõmme, „Külv“, 1938. 222 lk. Hind 2 kr. 20 s. I. — K II.
- *7. **Hamsun, Knut**. Viktoria. Romaan. Norra keelest tõlkinud R. Janno. Tartu, „Maret“, 1938. 136 lk. Hind köidetult 2 kr. 55 s. I. — K IV.
8. **Hiir, Erni**. Palgest palgesse. Luuletusi. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 94 lk. Hind 2 kr. 25 s. II.
- *9. **Hindrey, Karl August**. Loojak I. Nöid. Romaan. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 166 lk. Hind 2 kr. 75 s. I. — K III.
- *10. **Hindrey, Karl August**. Loojak II. Lembitu. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 197 lk. Hind 3 kr. 25 s. I. — K III.
- *11. **Hindrey, Karl August**. Südamed. Novellid. Tartu, Eesti Kirjanik-kude Liit, 1939. 222 lk. 3 kr. 50 s. I. — K V.
12. **Jakobson, August**. Oktoobrituul. II. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 368 lk. Hind 4 kr. II.
13. **Jakobson, August**. Uus inimene. Romaan, Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 536 lk. Hind 5 kr. 45 s. II.
- ← 14. **Jakobson, August**. Vaeste patuste alev. I—II. Romaan. 2. trükk. Tartu, Noor-Eesti, 1937. 400 + 362 lk. Hind 6 kr. 90 s. II.
- *15. **Kibuvits, Leida**. Rist ja rööm. Novellid. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 369 lk. Hind 4 kr. 75 s. I. — K V.
16. **Kippel, Enn**. Issanda koerad. II. Romaan. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 338 lk. Hind 5 kr. II.
- *17. **Kippel, Enn**. Kui Raudpea tuli. I. Romaan. 2. tr. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 342 lk. Hind 4 kr. I. — K IV.
- *18. **Krusten, Pedro**. Hädaohtlik tee. Novellid. Tartu, Noor-Eesti, 1937. 107 lk. Hind 1 kr. 75 s. I. — KV.
- *19. **Kärner, Jaan** Tõusev rahvas. II. Romaan. Tartu, Noor-Eesti, 1937. 371 lk. Hind 4 kr. 35 s. II. — KV.
- ← *20. **Luts, Oskar**, Kogutud Teosed. VII anne. Andrese elukäik. Õpilane Valter. Jutustused. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 342 lk. Hind 3 kr. 50 s. I. — KIII.
- ← *21. **Luts, Oskar**. Kogutud Teosed. XXV anne. Vaadeldes rändavaid pilvi. Mälestusi. Tartu, Noor-Eesti 1939. 238 lk. Hind 2 kr. 75 s. I. — K III.
- *22. **Luts, Oskar**. Która Godzina? Mälestusi X. Tartu, Noor-Eesti 1938. 162 lk. Hind 2 kr. 50 s. II. — K IV.
- *23. **Luts, Oskar**. Kogutud Teosed. XXIII anne. Vanad teerajad. Talvised teed. Mälestusi. Tartu, Noor-Eesti, 1939. 330 lk. Hind 3 kr. 25 s. I. — K III.
- ← *24. **Luts, Oskar**. Kogutud Teosed. X anne. Tagahoovis. Jutustus. Tartu, Noor-Eesti, 1939. 282 lk. Hind 3 kr. 75 s. I. — K V.
- *25. **Martin Du Gard, Roger**. Perekond Thibault. I—II. Romaan. Prantsuse keelest tõlkinud M. Sillaots ja J. Kurfelt. — Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 559+400 lk. Hind 8 kr. I. — K V.

- *26. **Merilaas, Kersti.** Maantee tuuled. Luuletusi. Tartu, Eesti Kirjanikkude Liit, 1938. 64 lk. Hind 2 kr. 50 s. I. — K V.
- *27. **Metsanurk, Mait. (Hubel, Eduard).** Ümera jõel. Romaan. Redigeerinud autor ja K. Mihkla. 3. tr. Tartu, Noor-Eesti, 1937. 366 lk. Hind 4 kr. (Sarjast Eesti vääртеosed koolidele). I. — K III.
- *28. **Mäelo, Helmi.** Soohüti Liine. Noorsoojutt. Tartu, Noor Eesti, 1938. 114 lk. Hind 1 kr. 80 s. II. — K II.
- *29. **Mälk, August,** Mere tuultes. Novellid. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 216 lk. Hind 2 kr. 90 s. I. — K III.
- *30. **Mälk, August.** Taeva palge all. Romaan. 2. tr. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 333 lk. Hind 4 kr. 50 s. I. — K III.
31. **Pärli-Sillaots, Helgi.** Improvisatsioon mängutoosis. Romaan. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1939. 208 lk. Hind 1 kr. (Sarjast Looduse kroonine romaan). II.
32. **Roht, Richard.** Inimsaatused. Romaan. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 300 lk. Hind 4 kr. 25 s. II.
- *33. **Sand, George.** Valentine. Romaan. Prantsuse keelest tõlkinud K. Martinson. Tartu, „Maret“, 1939. 346 lk. Hind köidetult 4 kr. 50 s. II. — K IV.
34. **Sillaots, Marta.** Neli saatust. Psühholoogiline varipilt. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 204 lk. Hind 3 kr. 75 s. I.
35. **Sirge, Rudolf.** Häbi südames. Romaan. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 397 lk. Hind 5 kr. 25 s. I.
- *36. **Stendhal.** Punane ja must. I—II. Romaan. Prantsuse keelest tõlkinud J. Semper. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 352+375 lk. Hind 8 kr. (Sarjast Maailmakirjandus). I. — K IV.
- *37. **Särgava (Peterson), Ernst.** Kogutud Teosed. III köide. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1939. 560 lk. Hind 5 kr. 50 s. I. — K IV.
- *38. **Särgava (Peterson), Ernst.** Rahvavalgustaja. 3. trükk. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 266 lk. Hind 2 kr. 25 s. I. — K IV.
- *39. **Tammsaare, A. H. (Hansen, Anton).** Tõde ja õigus. Romaan. II jagu. 2. tr. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 503 lk. Hind 6 kr. I. — K IV.
- *40. **Tolstoi, Leo N.** Hadži-Murat. Jutustus. Vene keelest tõlkinud J. Palla. Tartu, „Valik“, 1938. 206 lk. Hind 2 kr. 50 s. I. — K IV.
- *41. **Undset, Sigrid.** Ida Elisabeth. Romaan. Norra keelest tõlkinud A. Antik. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 480 lk. Hind 4 kr. 75 s. I. — K V.
- *42. **Vallak, Peet.** Epp Pillarpardi Punjaba potitehas. Novellid. 2. tr. Tartu, Noor-Eesti, 1936. 107 lk. Hind 1 kr. 25 s. I. — K IV.
43. **Vallak, Peet.** Lambavarga Näpsi lorijutte. Tartu, Noor-Eesti, 1938. 198 lk. Hind 2 kr. 80 s. I.
- *44. **Valtari, Mika.** Võõras mees tuli tallu. Romaan. Soome keelest tõlkinud A. Hanko. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 220 lk. Hind 2 kr. 75 s. I. — K IV.

45. **Verne, Jules.** Draama Liivimaal. Prantsuse keelest tõlkinud Jaan Vahtra. Tartu, Noor-Eesti, 1937. 236 lk. Hind 3 kr. II.
- *46. **Visnapuu, Henrik.** Põhja-valgus. Luuletusi. Tartu, Noor-Eesti 1938. 76 lk. Hind 1 kr. 75 s. I. — K IV.

Liik nr. 1.

Üldteosed.

„Õitsetuled“. Eesti Ajakirjanike Liidu album XVI. Tallinn, Eesti Ajakirjanike Liit, 1938. 136 lk. Hind 1 kr. 25 s. II.

Liik nr. 2.

Usu- mõtte- ja kasvatusteadus.

- *1. **Burlandt, Louis.** Puhtast südamest. Valik filosoofilisi miniatüüre. Saksa keelest tõlkinud O. Urgart. Tartu, Noor-Eesti, 1937. 77 lk. Hind 1 kr. 40 s. II. — K III.
- *2. **Castren, Kaarlo.** Põhjamaa suur ärataja Lars Levi Laestadius. Tõlkinud V. Kokamägi. Tallinn, Ev. Luteriusuliste Rahuühenduse Selts, 1938. 181 lk. Hind 2 kr. 75 s. I. — K IV.
- *3. **Durant, Will.** Lood filosoofia ajaloost. IV—V. Tõlkinud A. Kaal ja L. Anvelt. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 208 lk. Hind 2 kr. (Sarjast Elav teadus) I. — K V.
- *4. **Ederma, Bruno ja Jaik, Asta.** Eesti Evangeeliumi Luteriusu Kirikud. Tartu, Konstantin Jaik'i kirjastus, 1939. 180 lk. suures kaustas. Hind 10 kr. II. — K III.
- *5. **Ottenson, Hilda.** Kooliealiste laste toitlustamine. Tallinn, Kodumajanduskoda, 1938. 29 lk. Hind 25 s. II. — K III.
- *6. Suur Piibel. Piltidega. Tartu, K.-ü. „Loodus“ 1938/39. Ilmub 14 vih. Hind ettetellides 21 kr. I. — K III.
- *7. Uus Testament. Uues tõlkes. Briti ja Välismaa Piibliseltsi väljaanne. Tallinn, 1938. 656 lk. Hind 1 kr. I. — K III.

Liik nr. 3.

Ühiskonna- ja õigusteadus.

- *1. **Coudenhove-Kalergi, R. N.** Totaalne riik—totaalne inimene. Tõlkinud H. Anto. Tallinn, Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus, 1938. 158 lk. Hind 2 kr. I. — K V.
- *2. **Ivand, Jaan.** Liiklemise aabits. Tallinn, Maanteede Talitus, 1938. 31 lk. II. — K III.
- *3. **Marand, A. E.** Nüüdse Hiina alused. T'ang Lennng Li ja teiste järgi koostanud A. E. Marand. Täiendanud U. Masing. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 110 lk. Hind 1 kr. (Sarjast Elav teadus). II. — K IV.
- *4. **Nykänen, Boris.** Õige liiklemine. Küsimusi ja vastuseid liiklemise alalt. Toimetanud H. Põldvere. Tallinn, autorid, 1938. 91 lk. Hind 1 kr. I. — K III.

- *5. **Sööt, F.** Töönõudlus Eesti põllumajanduses. Tallinn, Põllutöökoja Põllumajanduslik Raamatupidamistalitus, 1938. 70 lk. Hind 1 kr. K IV (põllumajanduskoolidele).
- *6. Valitsusasutiste tegevus 1937/38. a. Tallinn, Riigikantselei, 1938. 206 lk. Hind 2 kr. 50 s. II — K IV.

Liik nr. 4.

Keele- ja kirjandusteadus ning kunst.

- *1. **Aspel, Aleksander.** Valik prantsuse esseid. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 343 lk. Hind 4 kr. 50 s. (Sarjast Maailmakirjandus). I. — K IV.
- *2. **Kangro, Bernhard,** Eesti soneti ajalugu. Tartu, Akad. Kirjandus-Ühing, 1938. 128 lk. Hind 2 kr. 50 s. II. — K V.
- *3. **Michelson, Gregor.** Viiuldaja käsiraamat. Tallinn, autor, 1938. 60 lk. Hind 2 kr. K IV.
- *4. **Vaga, Voldemar.** Üldine kunstiajalugu. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 832 lk. 152 ühevärvilist ja 25 mitmevärvilist pilditahvlit. Hind 34 kr. II. — K IV.

Liik nr. 5.

Matemaatika, loodus- ja arstiteadus.

- *1. **Daring, Thomas.** Loodusvarade jahil. Eessõna kirjutanud Paul Kogerman. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 302 lk. Hind 3 kr. 60 s. I. — K IV.
- *2. **Madisson, Olga ja Hans.** Lapse ja ema tervishoid. 3. täiend. ja ümbert. trükk. Tallinn, Kooli-Kooperatiiv, 1939. 244 lk. Hind 2 kr. 50 s. I. — K IV.
- *3. **Veiderma, Aleksander.** Keemia ja mineraloogia. Keskkooli kursus. 3. par. ja täiend. trükk. Tallinn, 1938. 135 lk. Hind 1 kr. 80 s. I. — K III.
- *4. **Vilbaste, Gustav.** Looduskaitse all olevaid taimi. Tallinn, Loodushoiu- ja turismiinstituut, 1938. 31 lk. Hind 50 s. II. — K III.

Liik nr. 6.

Rakendusteadus.

- *1. Eesti karjakontroll-aastaraamat XV. 1936/37 kontrollaasta. Koostanud A. Ruderström. Tallinn, Põllutöökoda, 1937. 56+177 lk. Hind 2 kr. K IV (põllumajanduslikkudele ja maatüübilistele kodumajanduslikkudele kutsekoolidele).
- *2. Eesti karjakontroll-aastaraamat XVI. 1937/38. kontrollaasta. Koostanud A. Ruderström. Tallinn, Põllutöökoda, 1939. 54+229 lk. Hind 2 kr. K IV (põllumajanduslikkudele ja maatüübilistele kodumajanduslikkudele kutsekoolidele).

- *3. Hobusetalli sisustusest. Hobusetalli sulgude ja latrite plaane. Tallinn, Põllutöökoda, 1939. 20 lk. Hind 35 s. II. — K IV (põllumajanduskoolidele).
- *4. Kanalate plaane. 50-, 100- ja 200-linnuliste kanalatele. 2. täiend. trükk. Tallinn, Põllutöökoda, 1939. 16 lk. Hind 30 s. II. — K III.
- *5. Põllumehe kalender-käsiraamat 1939. Toimetanud M. Pill ja J. Hünerson. Tallinn, K.-ü. „Agronoom“, 1938. 228 lk. Hind 2 kr. K IV (põllumajanduskoolidele).
- *6. Rahvakunst tänapäevale. Valik kavandeid Tartu Naisühingu Kutsekooli õpilaste töödest. Tartu, Tartu Naisühingu Kutsekool, 1939. 16 lk. + 12 tabelit ja mustrileht. Hind 2 kr. 50 s. I. — K III.
- *7. Võrumaa põllumajanduse aastaraamat I. Koguteos. Toimetanud E. Piir. Võru, Eesti Põllu- ja Kodumajanduslikkude Kutsekoolide Lõpetanute Seltsi Võrumaa Osakond, 1938. 176 lk. Hind 1 kr. 25 s. II. — K III.

Liik nr. 7.

Maade- ja rahvasteteadus.

- *1. **Johnson, Martin.** Simba. Filmikaameraga Aafrika savannides. Inglise keelest tõlkinud V. Voore. Eessõna kirjutanud H. Kauri. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 287 lk. Hind 3 kr. 40 s. (Sarjast Mehed, maad ja mered) I. — K III.
- *2. **Kurrik, Helmi.** Eesti rahvarõivad. 250 tekstijoonisega, 32 mitmevärvilise vasesügavtrükis ja 36 ühevärvilise ofsett-trükis tahvliga ning 5 mustrilehega. Toimetanud F. Linnus. 2. trükk. Tartu, Eesti Rahva Muuseum, 1938. 221 lk. + pilditahvlid ja eraldi mustrilehed. Hind 9 kr. I. — K III.
- *3. **Nansen, Fridtjof.** Suuskadel läbi Gröönimaa. Tõlkinud J. Kangilaski ja A. Hanko. Eessõna kirjutanud E. Kant. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 336 lk. Hind 3 kr. 80 s. (Sarjast Mehed, maad ja mered). I. — K IV.
- *4. **Nurmsen, Hardy.** Süstal läbi Ameerika. Tallinn, Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus, 1938. 402 lk. Hind 4 kr. I. — K III.
- *5. **Palle.** 15-aastaselt 44 päevaga ümber maailma. Rakvere, A. Palgi, 1938. 124 lk. Hind 1 kr. 75 s. II. — K III.

Liik nr. 8.

Ajalugu.

- *1. **Hanko, August.** Admiral Nelson. Inglise rahvuskangelane. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1938. 160 lk. Hind 1 kr. 50 s. (Sarjast Suurmeeste elulood). I. — K III.
- *2. **Past, E.** Eesti meremees jutustab. Tallinn, Tallinna Merekooli Lõpetanud Kaugesõidu Kaptenite Ühing, 1938. 144 lk. Hind 2 kr. II. K III.

- *3. **Raud, Märta.** Eesti Vabariigi President Konstantin Päts. Tallinn, H. Rahamägi ja J. Veelma, 1938. 118 lk. Hind 4 kr. I. — K III.
- 4. **Tiido, Bruno.** Välis-Eesti tegelased. Eluloolisi andmeid. Toime-
tanud B. Tiido. Tallinn, Välis-Eesti Ühing, 1939. 140 lk. Hind 4 kr. II.
- 5. **Timmermans, Rud.** Alcazari sangarid. 72 päeva võitlusi Toledo
linna südames. Tallinn, Maalingu kirjastus, 1938. 240 lk. + 16 lk.
pilte. Hind 3 kr. II.
- *6. **Toomus, Friido.** Konstantin Päts ja riigireformi aastad.
Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 280 lk. Hind 3 kr. 60 s. I. — K V.
- *7. **Tõnisson, Jaan.** Jaan Tõnisson töös ja võitluses. Koguteos
tema seitsmekümnenda sünnipäeva puhul. Toimetused: H. Kruus,
J. Köpp, J. Roos, P. Tarvel, F. Tuglas, A. Tõllassepp ja A. Põld.
Tartu, Koguteose „Jaan Tõnisson“ Komitee, 1938. 611 lk. Hind
8 kr. I. — K IV.

Liik nr. 9.

Lastekirjandus.

- *1. **Andersen, Hans-Christian.** Remmelga all. Novell. Tõlkinud
V. Tigane. Tartu, „Valik“, 1938. 32 lk. Hind 50 s. II. — K III.
- *2. **Andersen, Hans-Christian.** Väikese Iida lilled. Tartu, K.-ü.
„Loodus“, 1938. 32 lk. Hind 90 s. (Sarjast Targad tähed).
II. — K II.
- *3. **Brisley, Joyce Lankester.** Veel Miia-Milla-Mandast. Tartu,
K.-ü. „Loodus“, 1938. 64 lk. Hind 1 kr. 60 s. (Sarjast Targad tähed)
II. — K I.
- *4. **Cervantes, Miguel de.** Don Quijote. Tartu, K.-ü. „Loodus“,
1938. 80 lk. Hind 1 kr. 95 s. (Sarjast Targad tähed). I. — K II.
- *5. **Geijerstam, Gustav.** Minu poisud. Tartu, Eesti Kirjastuse Koope-
ratiiv, 1938. 105 lk. Hind 1 kr. 75 s. II. — K II.
- *6. **Kahar, Enn.** Toolse hunt. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 40 lk.
Hind 1 kr. (Sarjast Targad tähed). II. — K I.
- *7. **Laid, H.** Loomade pidu. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 16 lk. Hind
90 s. (Sarjast Kuldne kodu). K I.
- *8. **Lass, Aino.** Hilinenud jõulumees. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938.
12 lk. Hind 70 s. (Sarjast Kuldne kodu). K I.
- *9. **Maurois, André.** Juta tuhande soovi maal. Tartu, K.-ü. „Loodus“,
1938. 64 lk. Hind 1 kr. 60 s. (Sarjast Targad tähed) II. — K I.
- *10. **Oro, J.** Karjapoiss Juks. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 16 lk. Hind
90 s. (Sarjast Kuldne kodu). K I.
- *11. **Oro, J.** Kuidas elas Kärsti Kusti. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938.
16 lk. Hind 90 s. (Sarjast Kuldne kodu). K I.
- *12. **Palts, E.** Mängukool. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 40 lk. Hind 1 kr.
(Sarjast Targad tähed). II. — K I.

- *13. **Ramla, Elmar.** Jänese poeg, kes luuletas. Tartu K.-ü. „Loodus“, 1938. 32 lk. Hind 90 s. (Sarjast Targad tähed). II. — K I.
- *14. **Ristikivi, Karl.** Sellid. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 56 lk. Hind 1 kr. 50 s. (Sarjast Targad tähed). II. — K I.
- *15. **Saretok, Valve.** Sinistkirja nukulapp. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 32 lk. Hind 90 s. (Sarjast Targad tähed). II. — K II.
- *16. **Sillaots, Marta.** Matkamehed. Tartu, Eesti Kirjastuse Kooperatiiv. 1938. 95 lk. Hind 1 kr. 85 s. II. — K I.
- *17. **Sillaots, Marta.** Trips, Traps ja Trull saavad sõbra. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 79 lk. Hind 1 kr. 95 s. (Sarjast Targad tähed). II. — K I.
- *18. **Tigane Leida.** Metsatalu vahvad loomad. Tartu K.-ü. „Loodus“, 1938. 40 lk. Hind 1 kr. 10 s. (Sarjast Targad tähed). II. — K I.
- *19. **Treffner, H.** Pereema Aino. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 16 lk. Hind 90 s. (Sarjast Kuldne kodu). K I.
- *20. **Urm, Inger.** Lugu päikesepaistel. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 48 lk. Hind 1 kr. 30 s. (Sarjast Targad tähed). II. — K I.
- *21. **Valmre, E.** Vaprad sõdurid. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1938. 16 lk. Hind 90 s. (Sarjast Kuldne kodu). K I.

Ajakiri.

- *1. „Kaitse Kodu“ Ilmk. Tallinn 24 × aastas. Hind aastas 6 kr. I. — K III.

Tallinnas, 3. märtsil 1939.

Komisjoni juhataja J. Aavik.

Asjaajaja R. Alas.

MITTEAMETLIK OSA.

Ülevaade õpilaste organiseerimisest ja õpilasorganisatsioonidest 1937/38. kooliaastal.

Koolide üldarv kõrvutatud noorsoo-organisatsioonide omavate koolide arvuga.

Koolivalitsused *)	Alg- ja täiendus- koolid		Kutsekoolid		Keskkoolid ja güm.		Kokku		Noorsoo-organi- satsioonidega koolide %
	Oli kooli	Noorsoo-or- ganisatsioon omasid	Oli kooli	Noorsoo-or- ganisatsioon omasid	Oli kooli	Noorsoo-or- ganisatsioon omasid	Oli kooli	Noorsoo-or- ganisatsioon omasid	
Tallinna linnakoolival.	40	29	27	16	25	20	92	65	70,7
Tartu „	24	19	10	8	14	13	48	40	83,3
Narva „	11	11	5	3	4	4	20	18	90,0
Pärnu „	10	7	3	2	3	3	16	12	75,0
Valga „	6	4	4	3	2	2	12	9	75,0
Viljandi „	5	4	4	2	3	3	12	9	75,0
Nõmme „	5	4	—	—	1	1	6	5	83,3
Rakvere „	6	5	3	2	3	3	12	10	83,3
Haapsalu „	4	4	—	—	2	2	6	6	100,0
Kokku	111	87	56	36	57	51	224	174	77,7
Harju maakoolival.	129 ¹⁾	124	7	7	1	1	137	132	96,4
Järva „	77	67	10	10	3	3	90	80	88,8
Lääne „	105	99	6	4	1	1	112	104	92,9
Pärnu „	99	84	6 ²⁾	5	1	1	106	90	84,0
Petseri „	94	62	3	3	3	1	100	66	66,0
Saare „	83	74	5	3	2	2	90	79	87,8
Tartu „	171	132	3	3	2	2	176	137	77,8
Valga „	33	30	3	2	1	1	37	33	89,2
Viljandi „	74	72	6	4	2	2	82	78	95,1
Viru „	182 ³⁾	152	7	4	4	4	193	160	82,4
Võru „	107	102	5	5	1	1	113	108	95,6
Kokku	1 154	998	61	50	21	19	1.236	1.067	86,3
Üldse	1 265	1.085	117	86	78	70	1.460	1.241	85,0

*) Riigikoolid ja vähemusrahvuste koolid on arvatud koolivalitsuste juurde, kellele piirkonnas nad asuvad.

¹⁾ Siia hulka on arvatud ka Harjumaa Rahvaülikool.

²⁾ Kaasa arvatud ka Voltveti Metsakool.

³⁾ Kaasa arvatud ka Virumaa Rahvaülikool.

Õpilaste üldarv kõrvutatud organiseeritud õpilaste arvuga.

Koolivalitsused	Alg- ja täienduskoolid		Kutsekoolest		Keskk. ja gümnn.		Kokku		Organiseeritud õpilaste %
	Oli õpilasi	Neist organi-seer.	Oli õpilasi	Neist organi-seer.	Oli õpilasi	Neist organi-seer.	Oli õpilasi	Neist organi-seer.	
Tallinna linnakoolivalitsus	8.951	4.209	2.955	1.105	6.311	3.906	18.217	9.220	50,6
Tartu „	4.416	1.830	958	496	3.500	2.757	8.874	5.083	57,3
Narva „	2.119	1.186	582	214	575	401	3.276	1.801	55,0
Pärnu „	1.616	708	307	177	869	553	2.792	1.438	51,5
Valga „	867	423	405	199	560	337	1.832	959	52,3
Viljandi „	1.096	487	185	83	924	523	2.205	1.093	49,6
Nõmme „	1.385	414	—	—	290	168	1.675	582	34,7
Rakvere „	970	470	314	162	631	547	1.915	1.179	61,6
Haapsalu „	411	228	—	—	324	313	735	541	73,6
Kokku:	21.831	9.955	5.706	2.436	13.984	9.505	41.521	21.896	52,7
Harju maakoolivalitsus	8.804	4.959	323	290	179	148	9.306	5.397	58,0
Järva „	5.793	2.769	480	414	778	643	7.051	3.826	54,3
Lääne „	6.616	3.263	213	190	243	170	7.072	3.623	51,2
Pärnu „	7.628	3.323	463	348	244	167	8.335	3.838	46,0
Petseri „	8.214	2.354	133	70	371	292	8.718	2.716	31,2
Saare „	5.978	4.033	250	123	407	300	6.635	4.456	67,2
Tartu „	12.336	5.100	247	247	239	177	12.822	5.524	43,1
Valga „	2.957	1.506	154	80	236	163	3.347	1.749	52,3
Viljandi „	5.602	2.857	323	214	246	135	6.171	3.206	52,0
Viru „	11.987	5.844	258	194	496	299	12.741	6.337	49,7
Võru „	8.972	4.402	343	197	451	397	9.766	4.996	51,2
Kokku:	84.887	40.410	3.187	2.367	3.890	2.891	91.964	45.668	49,7
Üldse:	106.718	50.365	8.893	4.803	17.874	12.396	133.485	67.564	50,6

Noorsoo-organisatsioonide esinemine koolides 1937/38. kooliaastal.

Koolivalitsused	Koole üldse	Organisatsioone omasid koolidest	Noorsoo-organisatsioone esines koolides					
			Õpilas- ringe	Noori Kotkaid	Kodu- tütreid	Skaute	Gaide	Noorte- ühinguid
Tallinna linnakoolival.	92	65	54	19	29	4	2	—
Tartu „	48	40	34	18	15	5	10	—
Narva „	20	18	13	4	7	5	3	—
Pärnu „	16	12	5	7	6	—	—	—
Valga „	12	9	5	3	5	4	5	—
Viljandi „	12	9	8	3	6	3	2	—
Nõmme „	6	5	3	3	1	1	1	—
Rakvere „	12	10	8	5	4	2	2	—
Haapsalu „	6	6	4	3	3	2	2	—
Kokku:	224	174	134	65	76	26	27	—
Harju maakoolival.	137	132	107	82	82	5	4	11
Järva „	90	80	42	55	56	7	6	8
Lääne „	112	104	76	50	57	7	6	14
Pärnu „	106	90	37	63	72	1	2	12
Petseri „	100	66	38	38	39	3	1	8
Saare „	90	79	62	39	45	8	3	33
Tartu „	176	137	91	95	95	4	1	25
Valga „	37	33	15	30	29	—	1	7
Viljandi „	82	78	32	68	65	5	3	9
Viru „	193	160	78	96	114	25	18	13
Võru „	113	108	47	90	90	4	2	6
Kokku:	1.236	1.067	625	706	744	69	47	146
Üldse:	1.460	1.241	759	771	820	95	74	146

Seega omas koolidest, milliseid oli üldse 1460, noorsoo-organisatsioone 1241 kooli. Õpilasringe omas 759, noorte kotkaste üksusi 771, kodutütarde üksusi 820, skautide üksusi 95, gaidide üksusi 74 ja noorteühinguid 146 kooli.

Vastutav toimetaja Aleksander Kurvits.
Väljaandja: Haridusministeerium.

Riigi Trüükikoja trükk
Tallinn, Niine t. 11.